

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Mfv.V.10.008/2026/5.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke

Dr. Tánczos Rita előadó bíró

Dr. Csesznok Judit Anna bíró

Dr. Puskás Péter bíró

Dr. Varga Edit bíró

A felperes: felperes neve

(felperes címe)

A felperes képviselője:

felperes képviselőjének neve

(felperes képviselőjének címe;

ügyintéző: Dr. Kozma Anna ügyvéd)

Az alperes: alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

alperes képviselőjének neve

(alperes képviselőjének címe;

ügyintéző: Dr. Rajkai Balázs ügyvéd)

A per tárgya: egészségügyi szolgálati jogviszony és munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

1.Mf.31.143/2025/8.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék

14.M.70.590/2024/51.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 628.650 (hatszázhuszonnyolcezer-hatszázötven) forintban, az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 800.100 (nyolcszázezer-egyszáz) forintban, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét 995.051 (kilencszázkilencvenötezer-ötvenegy) forintban állapítja meg.

A végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes ... főorvos munkakörben egészségügyi szolgálati jogviszony keretében, illetve egyetemi docens munkakörben, munkaviszony keretében végzett munkát az alperesnél. Munkaköri leírása szerint munkaideje 7 óra 30 perctől 15 óra 30 percig tartott.

[2] A felperes betegsége miatt nem volt képes a munkaköri leírása szerinti időpontban elkezdni a munkavégzést, ezért a ... igazgatójának hozzájárulásával 2014-től későbbi időpontban kezdhetette meg a szakrendelést. 2021 októberében az intézményi összevonások után a felperes személyes megbeszélés során tájékoztatta név1 igazgatót a betegségéről és az ezzel kapcsolatos későbbi munkakezdéséről, amely ellen az igazgató mint munkáltatói jogkörgyakorló nem emelt kifogást.

[3] 2023. január 23-án egy beteg ellátása kapcsán merült fel az azzal kapcsolatos szakmai kérdés, hogy a vesetranszplantált betegek esetében mikor kell eltávolítani a nyaki hemodialízis-kanült, annak meg kell-e történnie a beteg hazabocsátása előtt, vagy indokolt azt későbbi időpontban megtenni.

[4] A felperes 2023. május 14-én e-mailben bejelentést tett az alperes ... (a továbbiakban: STÉG) szervezeti egysége igazgatóhelyettesei felé egy beteg szakmai szempontból kifogásolható ellátásával kapcsolatban, amely a hemodialízis-kanül eltávolításával összefüggésben merült fel és segítséget kért az ellátásszervezés megoldásában. Jelezte, hogy a beteg megfelelő ellátásának elmulasztása bűncselekmény megállapítására is alkalmas lehet, emellett a polgári jogi felelősség is felmerülhet. Bejelentése tartalmazta azt is, hogy a frissen műtött veseátültetetteket rendszeresen benthagyott hemodialízis-kanüllel engedik haza, amelyet hibás gyakorlatnak tartott.

[5] A STÉG egyik igazgatóhelyettese másnap küldött válaszában tájékoztatta a felperest arról, hogy az érintett beteget 2023. május 26-ára jegyezték elő műtetre, ahol a hemodialízis-kanült, katétert eltávolítják. Vitatta az esetlegesen felmerülő büntetőjogi felelősség fennálltát megerősítve azt, hogy a katéter mielőbbi eltávolítása szükséges. Neheztítő tényezőként jelezte a levélben a másik intézmény történő kommunikációs problémákat és kérte a felperes együttműködését.

[6] A intézmény igazgatója a felperesnek és a több docensnek 2023. május 15-én megküldött e-mailjében tájékoztatta őket a intézmény szokásos működési rendjéről, módosította a felperes munkaidő-beosztását, 2023. június hónapra az érintett osztályon 7 óra 30 percet írt elő a munkavégzés kezdő időpontjaként és megkérte a felperest, hogy az osztályos kollégákat is tanítsa. A felperes 2023. június 1-jén eszerint kezdte meg munkáját a STÉG ..., megbetegedése azonban újra aktiválódott és két napi korai munkakezdést követően keresőképtelenné vált. Erről e-mailben tájékoztatta az igazgatót és a felmerült problémák tisztázására személyes megbeszélés lehetőségét kérte. 2023. június 20-án a felperes, név1 igazgató és név2 tömbigazgató megbeszélést tartott, ahol felajánlották a felperes számára a

napi 6 órás részmunkaidős foglalkoztatást. A felperes a kezdeményezésre nem tett észrevételt, de az elkészített szerződésmódosítás-tervezetet 2023. augusztus 11-ig nem írta alá arra hivatkozva, hogy azt indokolatlannak tartja, az rá nézve kedvezőtlen anyagi következményekkel jár. Az igazgató ezt követően arra hívta fel a felperest, hogy a intézmény házirendjének megfelelően vegye fel a munkát és a ... osztályán osztályvezetőként dolgozzon, munkakezdését pedig reggel 7 órában határozta meg. A felperes aznap kelt válaszában közölte az igazgatóval, hogy az előírt munkarendet csak az egészségkárosodása árán tudná megvalósítani, keresőképtelensége miatt továbbra is távolmaradt a munkahelyétől.

[7] A felperes 2023. augusztus 14-én közérdekű bejelentést tett név3, a ... emberierőforrás-gazdálkodási főigazgatójához címezve, amelyben bejelentette, hogy a 2023. május 14-én egy veseátültetett beteg szakmai szempontból kifogásolható ellátása és ellátás szervezése miatti megoldás érdekében írt korábbi e-mailjét az egyetem aznaptól a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Panasztv.) 1. § (3) bekezdésének megfelelő közérdekű bejelentésként kezelje. A főigazgató a panaszkezelési szabályzatnak megfelelően a levelet továbbította a ... Igazgatóságnak. A felperes 2023. szeptember 1-től újra 12 órától kezdődően végzett munkát teljes munkaidőben.

[8] 2023. december 11-én név2 tömbigazgató és név1 igazgató megbeszélést tartottak a felperessel azzal kapcsolatban, hogy a felperes 2024. június 6-án eléri a nyugdíjkorhatárt. Az igazgató tájékoztatta a felperest, hogy nyugdíjjogosultsága megszerzését követően nem kívánja tovább foglalkoztatni - ilyen igényt maga a felperes sem terjesztett elő a megbeszélés során – az egészségügyi szolgálati jogviszonya közös megegyezéssel való megszüntetését kezdeményezte. A tömbigazgató 2023. december 13-án közölte a felperessel, hogy időarányosan mennyi szabadsága maradt, felhívta arra, hogy 7 munkanap vonatkozásában rendelkezzen arról, hogy azt mikor kívánja igénybe venni, továbbá tájékoztatta, hogy a nyugdíjazásával kapcsolatban kivel tudja felvenni a kapcsolatot. A felperes 2023. december 19-én rendelkezett a 7 nap szabadságáról, további nyilatkozatot a jogviszonyok megszüntetésével összefüggésben nem tett.

[9] A felperes 2024. május 24-én bűncselekmény alapos gyanúja miatt bejelentést tett a ... Főügyészségen. név3 főigazgató 2024. május 24-én tájékoztatta a felperest, hogy a bejelentésével foglalkozó ... igazgatója várhatóan 2024. június 3-án fogja megválaszolni megkeresését. A felperes 2024. június 3-án a ... igazgatójának írt levelében előadta, hogy a jogviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetését elutasítja, annak egyoldalú megszüntetését pedig a közérdekű bejelentése miatti megtorlásként értékeli. Kijelentette, hogy a 65. életének betöltését követően sem kívánja megszüntetni jogviszonyait.

[10] A ... igazgatója válaszában tájékoztatta a felperest, hogy a 2023. augusztus 14-i beadványának szakmai felvetései az orvosszakmai álláspont szerint nem helytállóak és tudomása van arról, hogy e kérdésben korábban név1 igazgatóval is személyesen egyeztettek. 2024. június 11-én azzal a megkereséssel fordult a felpereshez, hogy az előzmények feltárása érdekében küldje meg a tárgyban korábban született levelezést, a hatályos, kötéserővel bíró szakmai normát, protokollt, munkautasítást, amelyeket álláspontja szerint a intézmény jelenlegi gyakorlata sért. A felperes 2024. június 14-én kelt válaszában akként nyilatkozott, hogy azt korábban a főigazgató részére megküldte, de vállalta azok ismételt megküldését, erre azonban már nem került sor.

[11] A felperes 2024. június 6-án érte el 65. életévét és nyugdíjjogosulttá vált. név1 igazgató és név4 a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 294. § (1) bekezdés g) pontjára és 69. § (1) bekezdése és (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel, 2024. július 27-ével megszüntette a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyát és munkaviszonyát a nyugdíjkorhatár betöltésére hivatkozva.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[12] A felperes mindkét jogviszony megszüntetése kapcsán keresetet nyújtott be és jogviszonyai helyreállítását kérte hivatkozva az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) 1. § (9) bekezdésére, illetve az Mt. 7. §-ára és 83. §-ára. Álláspontja szerint az alperes által közölt felmondások sértik a Panasztv. rendelkezéseit, illetve az Mt. 7. §-ában meghatározott joggal való visszaélés tilalmába ütköznek, így jogellenesek.

[13] Előadta, hogy a közérdekű bejelentését az egészségügyi szolgálati jogviszonya keretében tette meg és a munkáltató a munkaidő-beosztással kapcsolatos retorziós intézkedései is ebben a jogviszonyban érték. Az alperessel fennálló két jogviszonya olyan szorosan összefügg, hogy nem kétséges: a munkaviszonya megszüntetése az egészségügyi szolgálati jogviszonyának a megszüntetésére tekintettel történt, az ott kialakult konfliktushelyzet motiválta azt. Nem vitatta, hogy az alperes joggyakorlása sem az egészségügyi szolgálati jogviszonya, sem a munkaviszonya tekintetében nem ütközött anyagi jogi szabályba, mivel az Mt. 65. § (1) bekezdése, továbbá 66. § (9) bekezdése lehetőséget biztosít a munkáltató számára, hogy a nyugdíjjogosultságot elérő munkavállaló jogviszonyát – indokolás mellőzésével – felmondással megszüntesse. Álláspontja szerint a jogviszonyai megszüntetésére bosszúból, ártási szándékkal került sor, célját tekintve pedig az egészségügyi szolgálati jogviszonyban kialakult konfliktusra figyelemmel megtorlásként alkalmazott megszüntetés, amely alkalmas a véleménynyilvánítás elfojtására.

[14] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a felperes első levelében említett felvetést megválaszolták, a 2023. augusztus 14-i közérdekű bejelentés tárgyú levelében pedig alapvetően a munkarenddel kapcsolatos tájékoztatást sérelmezte. Emellett a közérdekű bejelentés alapjául szolgáló feltételeket próbálta megteremteni, hogy ezzel munkajogi védelmet érhessen el magának. Állította, hogy a felperes a munkáltatói jogkör gyakorlójával megállapodott abban, hogy a nyugdíjkorhatár elérését követően nem foglalkoztatják tovább. Kifogásolta, hogy a kereset petituma szerint a felperes a jogviszonyai helyreállítását kérte a bíróságtól, erre azonban kizárólag a jogszabályban meghatározott esetekben kerülhet sor.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[15] Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét és a perköltség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felperes 2023 májusi bejelentése a Panasztv. szerint nem

volt elintézendő, mivel e jogszabály ekkor még nem lépett hatályba, az legfeljebb a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény szerint volt vizsgálható. A Panasztv. hatálybalépése utáni bejelentés kapcsán kifejtette, hogy nem volt olyan protokollszerű szabályozó elem, amely alapján pontosan megállapítható lett volna, hogy melyik beteget milyen kanüllel kell hazaengedni, és a felperes bejelentése sem tartalmazott ezen feltételeknek megfelelő jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményt vagy mulasztást, vagy bármely visszaélésre utaló információt. Ennek megfelelően a felperes bejelentését csak eltérő szakmai álláspontnak minősítette, nem a Panasztv. 20. §-a szerinti bejelentésnek.

[16] A joggal való visszaélés körében megállapította, hogy a felperes 2023. május 14-én kelt, egyedi ügyről szóló bejelentését a munkáltató szervezeti egysége már a bejelentést megelőzően kezelte. Megállapította, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a magasabb szintű ellátás érdekében kívánta, hogy átmeneti jelleggel a felperes osztályon dolgozzon. Rögzítette, hogy a felperessel való megállapodás alapján került sor a munkaideje csökkentésének kezdeményezésére, amely ellen eredetileg nem emelt kifogást, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig nyitott volt a megfelelő munkaidő-beosztás kialakítására. A felperes ténylegesen nem dolgozott az általa sérelmezett időbeosztásban, ezt nem várták el tőle. Megállapította továbbá a bíróság, hogy 2023. decemberében megállapodás született a felperes és a munkáltató között a jogviszony közös megegyezéssel való megszüntetéséről, amit utóbb felperes nem írt alá. A felperes 2023. május 14-i bejelentése az elsőfokú bíróság szerint nem állt összefüggésben a munkaidő csökkentésére irányuló kezdeményezéssel, azt a felperes egészségi állapota indokolta volna, továbbá, nem korlátozták a véleménynyilvánítási jogát sem.

[17] A jogviszony megszüntetése körében kifejtette, hogy az alperesnél kialakult gyakorlat szerint a nyugdíjkorhatárt elért munkavállalók továbbfoglalkoztatása nem volt automatikus, maga a felperes sem kérte azt, és más ... jogviszonya is közös megegyezéssel szűnt meg 2024-ben. Megállapította, hogy a felperes 2023. májusi és augusztusi bejelentése nem áll oksági kapcsolatban a jogviszony megszüntetésével és a munkáltató igazolta a felajánlott munkaidő-csökkentés célját, így az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes döntése annak rendeltetési keretein belül maradt.

[18] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyát és munkaviszonyát helyreállította és megállapította a másodfokú perköltség és illeték összegét, továbbá az ügy iratait visszaküldte az elsőfokú bíróságnak az összecszerűség elbírálására. Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kizárólag a 2023. május 14-én kelt e-maillal kapcsolatban fejtette ki álláspontját, a 2023. augusztus 14-i közérdekű bejelentés azonban egyértelműen a Panasztv. hatálya alá tartozott, így azt ki kellett volna vizsgálnia. A munkáltatónál ekkor még nem létezett belső visszaélés-bejelentési rendszer, így azt nem kifogásolhatta, hogy a felperes nem a megfelelő csatornán tette meg bejelentését. A munkáltató elmulasztotta a felperes közérdekű bejelentése kivizsgálását, sértve ezzel a Panasztv. előírását.

[19] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes tényként adta elő, hogy a bejelentését követően a munkáltató megfelelő ok nélkül megváltoztatta a munkaideje kezdetét, továbbá részmunkaidőben kívánta foglalkoztatni osztályos orvosként. Értékelése

szerint a felperes ezzel eleget tett az Mt. 7. §-ában foglalt tény, körülmény és hátrány bejelentési, illetve tényállítási, bizonyítási kötelezettségének, így a munkáltatónak kellett volna bizonyítania, hogy az igény érvényesítője által bizonyított tény, körülmény és a hátrány között az okozati összefüggés nem áll fenn. E kötelezettségének a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem tett eleget, e körben semmilyen előadást nem tett és ennek hiányát az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

[20] Nem találta megalapozottnak az alperes azon hivatkozását, hogy a Panasztv. esetleges megsértése miatt nem volt jogellenes a felmondása. Rámutatott arra a bírói gyakorlatra, hogy a joggal való visszaélés megállapításának van helye, ha a munkáltató joggyakorlásával nem jogszerű célt kíván elérni. A bejelentőkkel szembeni hátrányos intézkedés okszerű indok hiányában joggal való visszaélésnek minősülhet. Kifejtette, hogy a munkáltató nem jelölt meg még tényeket sem egyik jogviszony megszüntetése körében sem, „így nyilvánvalóan az okozati kapcsolat fennálltát sem bizonyította”. Bár a felperes a 2024 decemberi megbeszélésen konkrétan nem nyilatkozott a továbbfoglalkoztatása körében, 2024. június 3-án kelt e-maijében már kifejezetten kinyilvánította azzal kapcsolatos szándékát, hogy nem kívánja a jogviszonya megszüntetését.

[21] Nem találta megalapozottnak azt az alperesi állítást, hogy a Panasztv. 41. § (1) bekezdésére, mint jogalapra történő hivatkozás kizárná az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazhatóságát és ne lenne helye a felperes jogviszonyai helyreállításának. Utalt arra, hogy a jogviszony helyreállítása a joggal való visszaélés tényén alapul.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős részítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül, az elsőfokú ítéletet hagyja helyben, illetve szükség esetén a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, valamint marasztalja a felperest a perköltségben. Álláspontja szerint a felperes elsődlegesen a felmondás jogellenessége megállapítását kérte a Panasztv. 41. § (1) bekezdése alapján, másodlagosan a joggal való visszaélés tilalmába ütközőnek állította az alperesi felmondást, a másodfokú bíróság azonban túlterjeszkedett a kereseti kérelmen – sértve a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. §-át, 341. § (1) bekezdését és 342. § (1) bekezdését – és nem a kérelemnek megfelelően döntött.

[23] Kifogásolta, hogy a másodfokú ítéletből nem derül ki, hogy a bíróság miért nem értett egyet az elsőfokú ítélettel, sértve ezzel a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat. Nem adta a másodfokú bíróság magyarázatát annak, hogy miért kerülhet sor a felperes jogviszonya helyreállítására az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján, ha a felmondás a Panasztv. 41. § (1) bekezdése szerinti anyagi szabályt sérti. Ennek megfelelően álláspontja szerint a jogerős részítélet nem felel meg az indokolással szemben támasztott követelményeknek, ezért szükséges annak hatályon kívül helyezése és az új eljárás lefolytatására való utasítása. Állította azt is, hogy a másodfokú bíróság nem merítette ki a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem kereteit, sértve ezzel a Pp. 364. §-a alkalmazásával a Pp. 341. § (1) bekezdését.

[24] Álláspontja szerint elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy van-e olyan felperesi bejelentés, amely a Panasztv. 41. § (1) bekezdése szerinti munkajogi védeltséget eredményez, és másodlagosan merülhetett fel a felmondás joggal való visszaélés tilalmába ütköző volta. Ezen túl a bíróságnak vizsgálnia kellett az alperesi ellenkérelem alapján az Mt. 6. § (2) bekezdése megsértését.

[25] Az alperes azt is állította, hogy a másodfokú bíróság eljárási szabályt sértett amikor nem értékelte a felek nyilatkozatait és a bizonyítékokat azok teljességében, sértve ezzel a Pp. 266. § (1) bekezdését, illetve a Pp. 279. § (1) bekezdését, továbbá több iratellenes megállapítást tett. Kifejtette, hogy nem osztályos orvosnak osztotta be a felperest egy hónapra, hanem a változtatást a megfelelő működési mód kidolgozása érdekében tette, a felperes egészségügyi problémája miatt pedig szóban megegyeztek a munkaideje csökkentéséről annak érdekében, hogy később kezdhesse meg a napi munkavégzését. Állította, hogy iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az okozati összefüggés vonatkozásában nem tett észrevételt, nyilatkozatot. A felperes nem tiltakozott az ellen, hogy a munkáltató jelezte számára: nem kívánja tovább foglalkoztatni és közös megegyezéssel szeretné megszüntetni a jogviszonyt, így a felmondásra nem jogellenesen került sor.

[26] Előadta, hogy a Panasztv. 41. § (1) bekezdése szerinti munkajogi védelem csak abban az esetben állt volna fenn, ha a bejelentés megfelelt volna annak a) és b) pontja szerinti együttes feltételeknek, ami az adott esetben nem valósult meg. A bejelentés jogszerűségi követelményeit a Panasztv. 45. §-a sorolja fel, ennek azonban a felperes bejelentése nem felelt meg. A közérdekű bejelentésre tekintettel a felperest nem illette meg a Panasztv. 41. § (1) bekezdése szerinti munkajogi védelem, beadványa semmilyen visszaélés-bejelentési rendszerben bejelenthető cselekményt, mulasztást vagy információt nem tartalmazott. A felperes Panasztv. szerinti munkajogi védelme ennek megfelelően nem állt fenn a törvényi feltételek hiányában, illetve a 48. §-a szerinti kizáró feltételek alapján. A jogerős részítélet indokolása azért is hiányos, mert nem derül ki belőle, hogy a felperes rendelkezett-e a Panasztv. 41. § (1) bekezdése szerinti munkajogi védelemmel.

[27] A joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK véleményben foglaltakra utalva állította, hogy a felperes elsődlegesnek minősülő, a Panasztv. 41. §-ába ütköző alperesi intézkedésre hivatkozás kizárja a kereseti kérelem szerinti marasztalás lehetőségét.

[28] A felülvizsgálati kérelem szerint a felperes magatartása sértette az Mt. 6. §-ában és 7. §-ában foglalt rendelkezéseket, mivel joggyakorlása a munkajogi védelem létrehozására irányult. Véleménye szerint a felmondás indoka valós, világos és okszerű volt és a bizonyítás eredménye egyértelműen alátámasztotta, hogy a munkáltatót nem vezette hátsó szándék. A felperes 2023 decemberében nem jelezte a jogviszony fenntartására irányuló szándékát, a munkáltató erre is tekintettel új munkavállalókat vett fel, a felperes panaszbejelentését pedig az arra adott válasszal már 2023 májusában lezártnak tekintette. Nem valósult meg az adott esetben a felperes véleménynyilvánításával összefüggő retorzió sem.

[29] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős részítéletet hatályában tartsa fenn és kötelezze az alperest a felülvizsgálati eljárással felmerült költségei viselésére. Kifejtette: amennyiben a jogviszonyai megszüntetése a Panasztv. szerint jogellenes, úgy az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont alkalmazásának van helye.

[30] Érvelése szerint a jogerős részítélet nem sérti a Pp. 266. §-át, illetve a Pp. 279. § (1) bekezdését sem, a másodfokú bíróság ugyanis jogszerűen értékelhette az elsőfokú bíróságtól eltérően a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Állította, hogy az alperes többször hivatkozott iratellenes megállapításra, amelyeket semmilyen bizonyítékkal nem támasztott alá, illetve az okszerűtlen mérlegelésre való hivatkozása során nem igazolta azt, hogy a bizonyítékokból csak a másodfokú bíróság megállapításaival ellentétes következtetésre lehetett volna jutni. A peres eljárás során kifejezetten vitatta, hogy a munkaidő módosítása, továbbá a továbbfoglalkoztatás körében megállapodás jött volna létre a munkáltatóval. A munkáltató intézkedéseinek az okai egyértelműen a bejelentések voltak, a rendelkezésre álló bizonyítékok a bejelentés és a jogviszony megszüntetése közötti okozati összefüggést támasztották alá.

[31] Előadása szerint a jogerős részítélet indokolása megfelelt a jogszabályi követelményeknek, a másodfokú bíróság a szükséges mértékben, pontosan megjelölte döntése jogalapját és az kimerítette a fellebbezési és fellebbezési ellenkérelem kereteit. A másodfokú bíróság magyarázatát adta annak, hogy a bejelentések miatt estek a Panasztv. hatálya alá, miért kellett volna annak rendelkezéseit alkalmazni. Sérelmezte, hogy a felperes a másodfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy ő sértette meg az Mt. 6. §-át és az Mt. 7. §-át, így mindez a felülvizsgálati eljárásnak nem lehet a tárgya.

A Kúria döntése és jogi indokai

[32] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozott.

[33] A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős érdemi határozatnak a Pp. 423. § (1) bekezdése szerinti korlátok közötti felülbírlata. Ennek megfelelően a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem (és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem) keretei között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálhatja felül.

[34] Az alperes felülvizsgálati kérelmében számos anyagi jogi és eljárási szabály megsértését panaszolta és kérte, hogy a Kúria a jogerős részítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú ítéletet hagyja helyben, illetve a másodfokú bíróságot utasítja új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Ennek megfelelően a Kúriának elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy történt-e olyan súlyos eljárási szabálysértés, ami meggátolja a jogerős részítélet érdemi felülvizsgálatát, indokolt-e a másodfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyezése a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból.

[35] Az alperes kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság részítéletében iratellenes megállapításokat tett, sértve ezzel a Pp. 279. § (1) bekezdését. A jogerős részítélet azt tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában kizárólag a 2023. május 14-én kelt e-maillal kapcsolatban fejtette ki az álláspontját. Ezzel szemben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában részletesen vizsgálta a felperes 2023. augusztus 14-én tett bejelentését és azt állapította meg, hogy az eltérő szakmai álláspontot tartalmazott és nem a Panasztv. 20. §-a szerinti bejelentésnek minősült {elsőfokú ítélet [68]-[70] bekezdés}.

[36] Ugyancsak iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság a jogerős részítélet [92] bekezdésében, hogy az alperes a felperesi hivatkozásokkal (Panasztv. megsértése, joggal való visszaélés) összefüggésben tényállítást sem tett, így nem bizonyította, hogy a felperes által előadott tény, körülmény és hátrány között nem áll fenn az okozati összefüggés, de ezt az elsőfokú bíróság sem vizsgálta. Ezzel ellentétben megállapítható, hogy az alperes a 2024. szeptember 10-én érkezett perfelvételi iratában egyértelműen arról nyilatkozott, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetésére nem a felperes által állított okból került sor, és részletesen kifejtette ezzel kapcsolatos álláspontját.

[37] Az alperes tényállításai alátámasztására bizonyítási indítványokat tett, és az elsőfokú bíróság a megjelölt tanúkat meghallgatta. név1 igazgató tanúként nyilatkozott arra, hogy a felperes állításától eltérően miért rendelt el korábbi munkakezdési időpontot a felperesnek, miért vált szükségessé az osztályon történő munkavégzése, illetve, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére tett ajánlatát, illetve munkaszerződése módosítását a felperes előbb elfogadta, majd az ezzel kapcsolatos dokumentumot közel fél évvel később nem írta alá {elsőfokú ítélet [44], [46], [50], [51] és [54] bekezdés}. Elmondta azt is, hogy a 2024 májusában felvetett problémát orvosolták, az ügyet lezártak tekintették [[52]-[53] bekezdés}.

[38] név5 igazgatóhelyettes tanúként elmondta, hogy általánosnak volt tekinthető, hogy a nyugdíjkorhatárt elérő orvosok jogviszonya megszűnik {elsőfokú ítélet [56] bekezdés}. név2 tanúvallomásában előadta, hogy a felperessel 2023 decemberében folytatott megbeszélés során a kommunikáció abba az irányba ment, hogy a felperes jogviszonya közös megegyezéssel fog megszűnni az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésével [elsőfokú ítélet [58] bekezdés}. Ezt erősítette meg név6 tanúvallomásában [elsőfokú ítélet [60] bekezdés}.

[39] Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a jogerős részítélet megállapításával ellentétben a peres eljárás során, annak kezdetétől vitatta az okozati összefüggést a felperes által állított hátrány, illetve az általa megjelölt tények, körülmények között. E körben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, ez alapján állapította meg a tényállást, értékelte a bizonyítékokat és döntését részítélete [73]-[86] bekezdéséig terjedő részében részletesen megindokolta.

[40] Helytállóan kifogásolta az alperes a felülvizsgálati kérelmében azt is, miszerint nem tett olyan tényállítást, hogy a Panasztv. esetleges megsértése miatt nem tekinthető jogellenesnek a jogviszony-megszüntetés {jogerős ítélet [90] bekezdés}. Ezzel ellentétben az alperes arra hivatkozott, hogy a hatályos anyagi jogszabályi rendelkezések alapján, ha a

Panasz tv. 41. § (1) bekezdése alapján a felmondás jogellenes, ennek okán nem állítható helyre a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonya.

[41] A Pp. 279. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján, meggyőződése szerint állapítja meg. Ennek megfelelően a bizonyítékok szabad mérlegelése során értékeli, hogy a felek tényállítását a rendelkezésre álló bizonyítékok alátámasztják-e vagy sem. A bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg a Pp. szabályainak, ha az összhangban áll a per iratanyagával, valamint okszerű és helyes következtetéseken alapul. A perbeli esetben a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős részítélet számos megállapítása nem áll összhangban a per iratanyagával – erre tekintettel a másodfokú bíróság részéről nem történhetett meg a bizonyítékok okszerű értékelése sem – így az nem alkalmas a felülvizsgálatra.

[42] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolta azt is, hogy a jogerős részítéletből nem derül ki, hogy milyen okból nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettel, így a jogerős részítélet sérti a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat is. A bíróság akkor sérti meg ezt a jogszabályi rendelkezést, ha a jogi indokolás nem tartalmazza a törvényben előírtakat. Az ítélet indokolásából annak kell kitűnnie, hogy a bíróság a döntését mire alapította (Pfv.I.20.288/2022/8., Pfv.I.20.330/2024/11.).

[43] A bíróságnak a döntés alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel kell bemutatnia, amelynek terjedelmét és mélységét az adott döntés természete és az ügy egyedi körülményei határozzák meg figyelemmel arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékossága a fél világos és pontosan körülírt kérdését érinti-e. Minimális elvárás, hogy a bíróság a feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, amellyel kapcsolatban figyelembe kell venni a jogvita természetét, az eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat Indokolás [31] és [34]}. A döntés indokolásának nem kell kiterjednie minden egyes részletre, de ki kell térnie az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre {26/2020. (II. 2.) AB határozat Indokolás [22]}.

[44] A Kúria megállapította, hogy a jelen ügyben a jogerős részítélet indokolása a törvényi követelményeknek nem felelt meg. A másodfokú bíróság jogerős részítélete [87] bekezdésében azt rögzítette, hogy megítélése szerint „a felperes egyértelműen bizonyította a joggal való visszaélés kapcsán a tilalom megsértésének alapjául szolgáló tény, körülményt és hátrányt”, ezzel kapcsolatban azonban nem jelölte meg, hogy ezt a megállapítását milyen bizonyítékokra alapította. A feleknek a perbeli előadásaikat bizonyítaniuk kell, a fél saját előadása nem lehet egyben annak bizonyítéka is.

[45] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel ellentétben arra a következtetésre jutott, hogy megalapozatlan az alperes azon fellebbezési ellenkérelme, amely szerint a Panasz tv. 41. § (1) bekezdésére való hivatkozás kizárná az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjának alkalmazhatóságát, a felperes jogviszony helyreállítási igénye nyilvánvalóan nem a Panasz tv. rendelkezéseinek megszegésén alapul, hanem az Mt. 7. §-án,

amely szerint az alperes joggal való visszaélést követett el. Ennek következményeként a felperes kérheti az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjainak megfelelően a munkaviszonya helyreállítását és az elmaradt munkabére megfizetését. A másodfokú bíróság részitélete [95] bekezdésében foglalt fenti megállapítását nyilvánvalónak tekintette, annak azonban nem adta kellő magyarázatát.

[46] Az elsőfokú bíróság ítéletében kiemelt jelentőséget tulajdonított az időbeliség kérdésének és értékelte azt a körülményt, hogy a munkáltató a felperessel 2023 decemberében a munkaviszonya megszüntetéséről állapodott meg és a felperes csak 6 hónappal később nyilatkozott akként, hogy jogviszonyát fenn kívánja tartani. Az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság e ténynek nem tulajdonított jelentőséget, ennek okára azonban nem adott magyarázatot.

[47] Megállapítható, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben rögzített tényállástól eltérő tényállást nem állapított meg, azt nem is egészítette ki, a bizonyítékok eltérő értékelésére – iratellenes megállapításaira is tekintettel – pedig alapvetően nem adott magyarázatot. A döntése alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel nem mutatta be, így határozata sérti a Pp. 346. § (5) bekezdésében az ítélet jogi indokolásának tartalmára vonatkozó rendelkezést.

[48] Mindezek alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget teljeskörűen a Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített tényállás megállapítási, illetve a Pp. 346. § (5) bekezdésében rögzített indokolási kötelezettségének, ezért a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[49] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak rögzítenie kell, hogy milyen tényállást tekint döntése alapjának. Amennyiben szükségesnek tartja a tényállás kiegészítését, akkor a per iratanyagában szereplő bizonyítékoknak megfelelően rögzítenie kell határozata indokolásában azt is. Ezt követően a döntése alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel be kell mutatnia és meg kell jelölnie azt, hogy a tényállás megállapítására mely bizonyítékok alapján került sor és melyek voltak azok a bizonyítékok, amelyeket a megjelölt okból nem vett figyelembe. A felperes fellebbezése és az alperes fellebbezési ellenkérelme keretei között kell megvizsgálnia az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeket és ezek értékeléséről számot kell adnia.

[50] A jogerős részítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel, a Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján a peres feleknek a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségeit csupán megállapította a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése és a felperes tekintetében az 5. § (2) bekezdése alapján.

[51] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték mértékét a Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdésére figyelemmel, szintén csupán megállapította az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti mértékben.

[52] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[53] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja kizárja.

A határozat elvi tartalma

A részítélet indokolása akkor jogszerű, ha kellő részletességgel tartalmazza az abban foglalt döntés jogi indokait is.

Záró rész

Budapest, 2026. április 22.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró, dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályoztatott dr. Varga Edit bíró helyett